



Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва  
Львівської національної академії мистецтв

**Силабус навчальної дисципліни  
«Живопис»**

|                          |   |
|--------------------------|---|
| <b>Освітній ступінь</b>  | Бакалавр  |
| <b>Галузь знань</b>      | Культура і мистецтво  |
| <b>Спеціальність</b>     | 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація  |
| <b>Спеціалізація</b>     | Монументально-декоративний живопис  |
| <b>Статус дисципліни</b> | Нормативна частина  |
| <b>Навчальний рік</b>    | 2020-2021   |
| <b>Рік підготовки</b>    | 2   |
| <b>Семестр</b>           | 1-2   |
| <b>Форма навчання</b>    | Денна форма   |
| <b>Обсяг дисципліни</b>  | Кількість кредитів ЄКТС – 6 кредитів<br>Загальний обсяг годин – 180 год.<br>Кількість годин аудиторних навчальних занять – 124 год.<br>Види занять: практичні заняття – 124 год.<br>лекційні заняття – 0 год.<br>Самостійна робота студентів – 56 год.  |
| <b>Форма звітності</b>   | Екзамен-перегляд  |
| <b>Мова викладання</b>   | українська  |
| <b>Викладач</b>          | Молинь Наталія Іванівна<br>Тел.: 0684873713<br>E-mail: anaindakuchbar@gmail.com   |
| <b>Адреса</b>            | ауд. 72, поверх 3, вул. Міцкевича, 2  |
| <b>Заняття</b>           | Четвер 09:00 – 11:50  |
| <b>Консультації</b>      | Консультації проводяться на практичних заняттях, та за попередньою домовленістю в Viber в робочі дні з 9.00 до 17.00  |
| <b>Формат курсу</b>      | Стандартний очний курс з елементами комбінованого навчання  |
| <b>Анотація до курсу</b> | Живопис як навчальна дисципліна в сучасній системі художньої освіти – один із базових елементів підготовки студентів, їхнього професійного становлення й розвитку.<br>Предметом вивчення навчальної дисципліни є реалістичний живопис, особливості та закономірності зображення предметів, об'єктів та явищ довколишнього світу засобами реалістичного живопису, моделювання об'єму, простору, передача колірнього стану та освітлення в олійному живописі. |

|   |  |   |
|---|--|---|
| <b>Мета та цілі курсу</b>                   | Мета викладання дисципліни - закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок зображення різних об'єктів і середовища, отримання основних відомостей про виконання живописного зображення голови та голови з плечовим поясом людини й практичне засвоєння технік та прийомів живопису. Розвиток колористичного бачення та вміння створювати і передавати художній образ засобами живопису.   |   |
| <b>Необхідне обладнання</b>                 | Інструменти та обладнання пов'язані з процесом створення творів мистецтва різних видів та жанрів (мольберти, планшети, специфічне обладнання) та експозиційний фонд, натюрмортний фонд, а також специфічні вимоги, які здобувай має врахувати: матеріали для виконання творчих робіт: полотно, олія, пензлі.   |   |
| <b>Результати навчання (компетентності)</b> | Студенти повинні   |   |
|   | <b>знати</b><br>– основні засоби виразності живопису;<br>– методичну послідовність виконання живописної роботи з натури;<br>– закономірності впливу кольору джерела світла на колір об'єкта зображення;<br>– закономірності змінення кольору та контрастів в залежності від повітряної перспективи;<br>– основи кольорового рефлексного взаємозв'язку між предметами натури та основні елементи розподілу світлотіні за формою предмету;<br>– основи техніки живопису різними видами фарб; | <b>вміти</b><br>– використовувати отримані знання при виконанні портрета, портрета з плечовим поясом;<br>– виконувати зображення з натури засобами живопису;<br>– працювати співвідношеннями; – цілісно бачити, виділяючи головне виразними прийомами;<br>– виявляти за допомогою тону форму, об'єм, матеріал, світло і простір;<br>– володіти сформованими в процесі вправ професійними навичками зображення;<br>– аналізувати та компоновати зображення на аркуші;<br>– готовність розуміти кінцеву мету власного навчання, його етапи, цілі і завдання кожного окремого завдання з живопису; |
| <b>Навчальна логістика</b>                  | Зміст дисципліни:  | Освоєння та ознайомлення з технікою олійного живопису.<br>Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:<br>– головний принцип навчання – від простого до складного;<br>– виконання необмеженої кількості етюдів портрету, заради набуття живописного досвіду;<br>– усвідомлення матеріалу через методичні взірці;<br>– систематична робота над особистісним розвитком студентів.<br>– опанування умінь та навичками колористичного трактування художнього зображення, передачі стану і настрою;  |
|   | Види занять:   | практичні   |

|                       |  |   |
|-----------------------|--|---|
|                       | Методи навчання:   | практична робота в процесі виконання завдань.<br>Вивчення відбувається за принципом послідовного ускладнення учбових задач.<br>Розвиток у процесі навчання здійснюється за рахунок обопільного спілкування між студентами та викладачем, що є запорукою позитивного результату.   |
|                       | Форма навчання:  | очна, заочна  |
| <b>Пререквізити</b>   | «Рисунок», «Композиція», фахові знання отримані на попередніх курсах.  |   |
| <b>Пореквізити</b>    | Знання з курсу «Живопис» можуть бути використані під час вивчення дисциплін виконання проектів з «Архітектурного проектування» та виконання дипломного бакалаврського проекту. |   |
| <b>Політика курсу</b> | Загальні   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Студенти і викладачі несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.</li> <li>- Мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої мають бути вимкнені або переведенні у беззвучний режим.</li> <li>- Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою.</li> <li>- На запит зацікавлених студентів, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи студентів. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.</li> </ul>   |
|                       | Навчальні  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Комунікація та групова співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час курсу. Тому для виконання вимог курсу студенти мають брати участь в усіх аудиторних заняттях. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%.</li> <li>- В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані для читання тексти, переглядають відео, виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок.</li> <li>- Виконання практичних завдань для самоконтролю є рекомендованим для кращого засвоєння навчального матеріалу. Виконання індивідуальних практичних завдань з метою перевірки засвоєння студентами знань і набуття навичок є обов'язковим. Ці завдання виконуються індивідуально.</li> <li>- Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні індивідуальних контрольних завдань. У разі плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку за нього. У разі повторного виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку.</li> </ul> |

|                                     |  |
|-------------------------------------|--|
| <p><b>Схема курсу</b></p>           | <p>Модуль 1.</p> <p>ЗМ1. Живопис гіпсової голови Сократа в техніці гризайль – 28 год.<br/>ЗМ2. Живопис голови натурника (поліхромне вирішення) – 32 год.</p> <p>Модуль 2.</p> <p>ЗМ1. Живопис голови натурника з плечовим поясом на холодному тлі – 32 год.<br/>ЗМ2. Живопис голови з плечовим поясом та аксесуарами – 32 год.</p>   |
| <p><b>Тематичний план курсу</b></p> | <p><b>Модуль I</b></p> <p><b>Змістовий модуль 1.</b></p> <p><b>Тема 1.</b><br/>Живопис гіпсової голови Сократа в техніці гризайль. Вступна бесіда. Ознайомлення із зразками мистецтва. Послідовність побудови голови. Начерки з різних положень. Виконання етюду.</p> <p><b>Тема 2.</b><br/>Виконання ескізу з натури вирішення гризайль (чорний, вохра, білий).</p> <p><b>Тема 3.</b><br/>Побудова голови на форматі 50x50, компонування пропорцій характер.</p> <p><b>Тема 4.</b><br/>Підмальовка. Тональна розкладка світла і тіні .</p> <p><b>Тема 5.</b><br/>Хроматично – пластичний аналіз форми голови. Деталізація обличчя.</p> <p><b>Тема 6.</b><br/>Узагальнення голови, цілісність форми, аналіз.</p> <p><b>Тема 7.</b><br/>Завершення завдання.</p> <p><b>Змістовий модуль 2.</b></p> <p><b>Тема 1.</b><br/>Живопис голови натурника поліхромне вирішення. Вступна бесіда. Опрацювання літератури зразків. Начерки з різних положень. Виконання етюду.</p> <p><b>Тема 2.</b><br/>Виконання ескізу. Вирішення на аналіз форми.</p> <p><b>Тема 3.</b><br/>Побудовата компонування на заданому форматі.</p> <p><b>Тема 4.</b><br/>Знаходження пропорцій та характерних особливостей.</p> <p><b>Тема 5.</b><br/>Підмальовка. Розкладка світла і тіні при боковому контрастному освітлені. Враховуючи денне світло і теплу гамму постановки.</p> <p><b>Тема 6.</b><br/>Проробка деталей обличчя. Колористично – пластична будова живопису. Виявити найтемніші тіні, найсвітліші місця на обличчі.</p> <p><b>Тема 7.</b></p> |

Розбір тональності обличчя, волосся, шиї, драперії.

**Тема 8.**

Узагальнення постановки, цілісність, аналіз.

**Модуль II**

**Змістовий модуль 1.**

**Тема 1.**

Живопис голови натурника з плечовим поясом (на холодному тлі). Вступна бесіда. Опрацювання літератури з даної теми. Начерки з різних положень. Виконання етюду.

**Тема 2.**

Виконання ескізу(біле освітлення). Об'ємно просторове вирішення. Кольорове вирішення холодної палітри фарб (сині, зелені, фіолетові, чорні).

**Тема 3.**

Побудова, розміщення голови з плечовим поясом, пропорційні співвідношення, цілісність, перспективні скорочення.

**Тема 4.**

Підмальовка. При чіткому прямому освітленні на локальний колір. Гармонійно поєднати кольорові відношення. Площинне трактування.

**Тема 5.**

Знаходження тональної різниці між кольоровими плямами переднього і заднього плану.

**Тема 6.**

Підбір кольору тоном, правильність визначення взаємозв'язку та послідовності ряду кольорів та їх відтінків на заданій кольоровій гамі постановки.

**Тема 7.**

Деталізація обличчя плечового поясу.

**Тема 8.**

Узагальнення постановки, цілісність.

**Змістовий модуль 2.**

**Тема 1.**

Живопис голови з плечовим поясом та аксесуарами. Аналіз постановки. Виконання етюду.

**Тема 2.**

Композиційне розміщення голови з плечовим поясом в заданому форматі.

**Тема 3.**

Знаходження пропорційних співвідношень голови натурника з плечовим поясом.

**Тема 4.**

Робота над пошуком характеру натурника та пропорцій.

**Тема 5.**

|  |  |
|--|--|
|  | <p>Здійснити аналіз трьохвимірної форми і вирішити колористичну взаємодію з усіма складовими завдання.</p> <p><b>Тема 6.</b><br/>Передати пропорції, характер і цілісність постановки. Детальний розбір колориту і температурних контрастів.</p> <p><b>Тема 7.</b><br/>Вирішити колористичну взаємодію з усіма складовими завдання.</p> <p><b>Тема 8.</b><br/>Досягнення колористичної єдності в зображенні.</p>   |
| <p><b>Система оцінювання та вимоги</b></p> | <p>Виконання практичних завдань упродовж семестру оцінюються від 1 до 12 балів. Усі виконані завдання студенти виставлятимуть на семестровому перегляді.</p>   |
| <p><b>Список використаних джерел</b></p>   | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Аноричева-Єремка А.І. Роль історичної спадщини портретного жанру в навчальному процесі академічного живопису на 1 курсі // вісник ХДАДМ. – 2011. – №43. – С.107-109.</li> <li>2. Барщ А.О. наброски и зарисовки: Учеб.-метод. пособие для художеств. училищ. – М.: Искусство, 1970. – 166 с. Беда Г.В. Живопись: Учебник для студентов пед. ин-тов по спец. 2109 «Черчение, изобразительное искусство и труд». – М.:1986.– 192 с.</li> <li>3. Бергер Э. История развития техники масляной живописи. – М.: ОГИЗ, 1935. – 606 с.</li> <li>4. Бялыницкий – Бируля В.О. О методе преподавания пейзажа // Мастера советского искусства о пейзаже. – М.: Академия художеств СССР, 1965. – 114 с.</li> <li>5. Вибер Ж. Живопись и ее средства. – М.: Академия художеств СССР, 1961. – 231 с.</li> <li>6. Виннер А.В. Материалы живописи, масло, акварель, гуашь, темпера, клеевые краски. – М.: Искусство, 1976. – 137 с.</li> <li>7. Виноградова Г.Г. Малювання з натури: Посіб. для вчителів. – К.: Рад. шк., 1976. – 261 с.</li> <li>8. Волков Н.Н. Композиция в живописи: Таблицы. – М.: Искусство, 1977. – 263 с.</li> <li>9. Волков Н.Н. Цвет в живописи. – М.: Искусство, 1984. – 320с.</li> <li>10. Гринберг Ю.И. Технология масляной живописи. История и исследование. – М.: Изобраз. Искусство, 1982. – 320 с/</li> <li>11. Гула Є. П. Пластична анатомія: навч. посібник для студ. ВНЗ / Є. П. Гула. – К. : КНУТД, 2007. – 87 с.</li> <li>12. Дубрівна А. П. Основи пленерного живопису: навч. посібник для студ. ВНЗ / А. П. Дубрівна. - К. : КНУТД, 2008. – 82 с.</li> <li>13. Жердзицкий В.Е. Живопись, техника и технология. – Х.: Колорит, 2006. – 326 с.</li> <li>14. Жердзицкий В.Е. Композиция, цвет гармония в натюрморте // Вісник Художньо-промислового інституту. – Х.: 1999. – № 1.</li> <li>15. Зайцев А.С. Наука о цвете и живописи. – М.: Искусство,1986. – 158 с.</li> <li>16. Киплик Д.И. Техника живописи. – М.: Л.: Искусство, 1947. – 168 с.</li> </ol> |

|                                    |   |
|------------------------------------|---|
|                                    | <p>17. Колесніков В. Г., Осипчук М. В., Басанець О. П. Рисунок: навч. посібник для студ. ВНЗ / В. Г. Колесніков М. В. Осипчук М. В., Басанець О. П. - К. : КНУТД, 2008. – 148 с.</p> <p>18. Нечитайло Г.А. Коновалова О.В. Інтерпретація образу людини у портретному жанрі європейського живопису початку ХХІ століття // Молодий вчений. – 2018. – № 5 (57). – С.161-166.</p> <p>19. Овсійчук В.А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві. – К.: Дніпро, 2001. – 446 с.,іл.</p> <p>20. Овсійчук В.А. Олекса Новаківський. – Львів, 1998. – 332 с., іл.</p> <p>21. Рубан В.В. Український портретний живопис другої половини ХІХ – початку ХХ століття. – К.: Наукова думка, 1986. – 372 с., іл.</p> <p>22. Рубан В.В. Український портретний живопис першої половини ХІХ століття. – К.: Наукова думка, 1984. – 224 с., іл.</p> <p>23. Смирнов Г.Б. Живопись: Учеб. пособие для студентов худ.-граф. фак. пед. ин-тов. – М.: Просвещение, 1972. – 80 с.</p> <p>24. Шахова К.А. Творчество великих европейских художников XV-XVIII вв. – К.: Вища школа, 1980. – 176 с.</p> |
| <p><b>Інформаційні ресурси</b></p> | <p>1. <a href="https://www.visnik.org/pdf/v2011-02-33-lubensky.pdf">https://www.visnik.org/pdf/v2011-02-33-lubensky.pdf</a></p> <p>2. <a href="https://www.youtube.com/watch?v=Lt2JFKu7diQ">https://www.youtube.com/watch?v=Lt2JFKu7diQ</a></p> <p>3. <a href="http://verzunovatatyana.blogspot.com/p/blog-page_35.html">http://verzunovatatyana.blogspot.com/p/blog-page_35.html</a></p> <p>4. <a href="https://www.youtube.com/watch?v=99pisIOXLFa">https://www.youtube.com/watch?v=99pisIOXLFa</a></p> <p>5. <a href="https://www.youtube.com/watch?v=gw7KNTSkjvw">https://www.youtube.com/watch?v=gw7KNTSkjvw</a></p>   |